

Zo werken wij op De Klinker:

De Vreedzame School

- Waarom een factsheet over De Vreedzame School?

Preventief handelen, saamhorigheid & sociale veiligheid

De kernwaarden op De Klinker, vanuit onze visie op goed onderwijs luiden; **plezier, samen, relatie, leren zichtbaar maken en jezelf zijn**. Wij zetten ons dagelijks in om hier een positieve bijdrage aan te leveren. Wij vinden werk- en leerplezier voor een ieder van groot belang. Wij willen de saamhorigheid stimuleren en vinden een sterke pedagogische relatie met de kinderen erg belangrijk. Ook vinden wij de ruimte voor authenticiteit belangrijk voor een ieder. Wij zijn van mening dat je veilig en prettig voelen op school, voorwaardelijk is om optimaal tot leren te komen.

Vanuit deze waarden en ons motto '*Samen met plezier leren op De Klinker*' worden wij gedreven alle kinderen op sociaal-emotioneel gebied te stimuleren in hun welzijn, empathisch vermogen, verantwoordelijkheidsgevoel en eigenaarschap.

Wij zetten ons vanuit deze visie in om dagelijks de sociale veiligheid te bevorderen. Wij willen ongewenst gedrag, zoals pesten, te voorkomen. Op De Klinker passen we preventieve maatregelen toe, omdat wij liever willen voorkomen, dan genezen. Hiervoor gebruiken wij onder andere de methode van De Vreedzame School.

- Wat is De Vreedzame School?

De Vreedzame School is een aanpak sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschapsvorming, waarbij de klas en de school beschouwd wordt als een leefgemeenschap. Kinderen worden gezien en gehoord. Ze krijgen een stem en leren een democratisch burger te zijn. Openstaan voor verschillen en deze kunnen overbruggen, conflicten op een goede manier oplossen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang en actief verantwoordelijk zijn voor de gemeenschap staan hierbij centraal. Kinderen ervaren dat ze ertoe doen.

Wij streven er naar om kinderen te leren:

- op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan
- op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
- constructief conflicten op te lossen
- verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
- open te staan voor verschillen tussen mensen.

- **Wat willen wij bereiken met de methodiek van De Vreedzame School?**

In de wet burgerschapsonderwijs staat dat leerlingen moeten leren over de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Daarbij focust het onderwijs op acht basiswaarden: vrijheid van meningsuiting, gelijkwaardigheid, begrip voor anderen, verdraagzaamheid, autonomie, verantwoordelijkheidsbesef en het afwijzen van onverdraagzaamheid en discriminatie. Het gaat daarbij niet alleen om kennis, maar ook om het ontwikkelen van de competenties die daarbij horen zoals leren debatteren, omgaan met mensen die anders denken en je eigen mening vormen. Ook de cultuur in de school moet daarmee in overeenstemming zijn. Dat betekent dat de school een plek is waar leerlingen op veilige manier hun burgerschapsvaardigheden met elkaar kunnen oefenen en leraren de basiswaarden voorleven. De wet schrijft voor dat burgerschapsonderwijs doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanwezig moet zijn.

De school vormt een gemeenschap waar de hele schoolpopulatie kan oefenen met burgerschap. Leerlingen, leraren, directies én ouders. Er is aandacht voor de eigen identiteitsontwikkeling. Hoe is een kind? Hoe gedraagt het kind zich naar anderen, naar de omgeving en naar de wereld? Uitgangspunt is het in verbinding staan met de ander, de groep, de school en zelfs de wijk. Vreedzame Scholen werken met een schoolgrondwet. Hierin staan sociale normen die passen bij de waarden uit de Nederlandse grondwet. De sociale normen komen ook terug in het lesprogramma en zorgen samen voor de in de wet genoemde cultuur. Dit sluit aan bij wetsartikel a.

Positieve conflictoplossing is één van de hoofddoelstellingen van het programma. De Vreedzame School beschrijft en levert een structureel longitudinaal aanbod sociale en maatschappelijke competenties dat nodig is om te functioneren in een pluriforme democratische samenleving. Dit sluit aan bij wetsartikel b.

Er is ruim aandacht in het programma voor diversiteit en respect voor alle vormen van diversiteit. Het vermogen om je in een ander te kunnen verplaatsen en het belang van inclusie en bestrijden van uitsluiting en discriminatie komen sterk in het programma naar voren. Dit sluit aan bij wetsartikel c.

Eén van de pijlers van het programma is het helpen vormgeven van de school tot een oefenplaats voor democratisch burgerschap en actieve participatie. Dit valt samen met wetsartikel d uit de wet.

De lessen van de vreedzame school voldoen aan de eisen die vanuit de wet zijn gesteld aan actief burgerschap en sociale integratie.

Doelen op leerlingniveau

Overleg, menings- en besluitvorming:

Een standpunt hebben, opkomen voor eigen standpunt, luisteren naar anderen, verplaatsen in standpunt anderen, debatteren, argumenteren, bereidheid van standpunt te veranderen, compromissen sluiten, loyaal aan genomen besluit zijn, rekening houden met minderheidsstandpunt, kritisch denken en informatie inwinnen en kritisch analyseren.

Omgaan met conflicten:

Inzicht in en kennis van conflictoplossing, inzicht in eigen stijl van conflictoplossing, verplaatsen in positie van de ander, onderhandelen, win-winoplossing nastreven, afzien van

Opsteker

fysiek of mentaal geweld, kennis van mediatie, mediatievaardigheden, omgaan met boosheid in een conflict
Verantwoordelijkheid voor gemeenschap:

verantwoordelijkheid voor elkaar, verantwoordelijkheid voor klas, school en buurt, zorgzaamheid, rechtvaardigheidsgevoel, participatie, initiatieven nemen, meepraten en meedenken, aan regels houden, samenwerken & behulpzaamheid.

Open staan voor verschillen:

Tolerantie, aanpassen aan andermans regels en gewoonten, respect voor andere levensopvattingen en stijlen,

inleven in de ander – in andere culturen – in andere levensomstandigheden, constructief omgaan met vrijheid van meningsuiting of godsdienst, onderscheid tussen vooroordeel en oordeel & kennis levensbeschouwelijke stromingen.

Democratische geletterdheid:

Democratische instituties (Tweede Kamer, grondwet e.d.), democratische spelregels, rechten en plichten in een democratie, democratische principes (verkiezingen, achterban, vertegenwoordiging) & rol van de media in democratie.

• Hoe & Wanneer werken wij met De Vreedzame School?

Elke week, alle teamleden, zichtbaar maken & coöperatieve werkvormen

De aanpak is in blokken opgebouwd. Wij werken met de gehele school tegelijkertijd aan het zelfde thema om saamhorigheid te vergroten en groepsdoorbroken te werken. Hier wordt het nieuwe gedrag aangeleerd om het op andere plekken verder te ontwikkelen:

- Blok 1. Wij horen bij elkaar – Groepsvorming en positief sociaal klimaat
- Blok 2. We lossen conflicten zelf op – Conflicthantering
- Blok 4. We hebben hart voor elkaar – Gevoelens (Let op: Blok 3 en 4 hebben wij omgedraaid, wij willen eerst hart voor elkaar hebben en vervolgens oor voor elkaar.)
- Blok 3. We hebben oor voor elkaar – Communicatie
- Blok 5. We dragen allemaal een steentje bij – Verantwoordelijkheid
- Blok 6. We zijn allemaal anders – Diversiteit

In alle groepen worden **wekelijks** de lessen van De Vreedzame School gegeven. Deze lessen wisselen soms van tijdstip en dag om ervoor te zorgen dat **beide duo-collega's** de lessen aanbieden. Wij vinden het van groot belang dat alle teamleden de lessen van De Vreedzame School geven aan de kinderen zodat zij op de hoogte zijn van het actuele thema, de gemaakte afspraken en de aanpak.

In het klassenmanagement is **zichtbaar** welke taken en verantwoordelijkheden de kinderen hebben in de groep om het eigenaarschap te vergroten. Ook maken wij elk thema, de themawoorden en de gemaakte afspraken zichtbaar in de groep.

De actuele **woordenschatkaarten** van het blok hangen zichtbaar in de groep. Wij refereren ook buiten de reguliere DVS-lessen aan de kernbegrippen. Wij willen ervoor zorgen dat wij een **uniforme taal** spreken in alle groep en een doorgaande lijn creëren voor de kinderen qua aanpak en terminologie.

De ouders/verzorgers worden in betrokken bij de inhoud van het lesaanbod door middel van de nieuwsbrief en de '**kletskaarten**'. Zie voor meer informatie de informatiemap van De Vreedzame School. De kletskaarten worden ook tijdens de inloop gebruikt om het gesprek tussen ouder en kind te stimuleren. In de bovenbouw maken wij zelf kletskaarten mét de kinderen over onderwerpen die passen bij het actuele thema.

In het geval van incidenten en calamiteiten die impact hebben op de groep of de samenleving gebruiken wij de **lesbrieven** van De Vreedzame School hier hiervoor zijn ontwikkeld. Deze staan opgeslagen in de leerkrachtenmap > De Vreedzame School > Lesbrieven bij incidenten. Hierin staan naast lesbeschrijvingen ook adviezen voor gesprekken met kinderen.

Tijdens de lessen van De Vreedzame School gebruiken wij vrijwel elke les **coöperatieve werkvormen**. Wij vinden activerende werkvormen waar sprake is van samenwerkingen en

wederzijdse afhankelijk van groot belang tijdens onze lessen omdat de kinderen hierdoor van én met elkaar leren.

De **mediatoren** worden jaarlijks getraind door leden van de stuurgroep. De kinderen mogen in september solliciteren voor de functie van mediator. Na de training wordt een rooster opgesteld en gaan de mediators aan de slag bij het oplossen van (kleine) conflicten in de school. Op school maken wij op het schoolplein zichtbaar wie de mediators zijn die dag met naam en foto. (Zie verder de map 'Leerlingemediatie.') De mediators maken gebruik van de teamkamer en/of de pantry voor de

mediatie.

Daarnaast leren wij alle kinderen tijdens de lessen de wijze van mediëren (mediatietechnieken) en het voeren van een oplossingsgerichte dialoog na een conflict. Zie hiervoor de leerkrachtenmap.

Tijdens de wekelijkse **leerlingbordsessies** denken wij samen met de kinderen na over gewenst sociaal gedrag. Wij stellen doelen op, bedenken acties en vieren successen met de kinderen. Wij gebruiken elementen van de **groepsvergadering** uit de methodiek van De Vreedzame School voor een parkeervaksessie met de kinderen om te komen tot nieuwe doelen en acties.

- **Wat verwachten wij van een leerkracht op de Klinker met betrekking tot De Vreedzame School?**

Empathie, positief & plezier

Wij verwachten dat de leerkrachten alle lessen verzorgen van de methodiek. Ook verwachten wij dat zij zorg dragen en rolmodel zijn in het creëren van een positief sociaal en moreel klimaat door:

- De kinderen elke dag het gevoel te geven echt welkom te zijn
- Plezier in het werken met de kinderen uit te stralen
- Oprecht geïnteresseerd zijn in het welbevinden en de belevingswereld van het kind
- Een positieve instelling hebben en uitdragen / growth mindset
- Oplossingsgericht zijn
- Een fysieke en sociaal veilig klimaat scheppen
- Benoemen wat goed gaat én benoemen wat de volgende stap is (versus negatieve feedback)

Zie verder per blok de uitgebreide beschrijving van het leerkrachtgedrag in de methodemappen.

Wij verwachten dat de sterke preventieve werking van methodiek veel ongewenst gedrag zal voorkomen. Mocht in de groep een kind hebben waarbij je handelingsverlegen bent, dan verwachten wij dat jij proactief op zoek gaat naar een alternatieve aanpak voor dit kind en hierbij het boek '**Van gedragsregulering naar opvoeding**' van Leo Pauw gebruikt. Hierin staan concreet beschreven handelingsadviezen voor het contact en de omgang met kinderen met een specifieke pedagogische behoefte. Dit boek staat in de kamer bij de intern begeleider. Breng de intern begeleider en de ouders altijd op de hoogte van de huidige problematiek en je gekozen aanpak.

- **Wat kun je verwachten van de staf/stuurgroep op De Klinker met betrekking tot De Vreedzame School?**

De staf/stuurgroep of middels collegiale consultatie worden alle leerkrachten 2 maal per jaar in september en december bezocht tijdens een Vreedzame School-les. Wij kijken naar hetgeen goed gaat en wat de volgende stap is voor deze leerkracht. Wij gebruiken hierbij de beschreven **leerkrachtgedragingen** als leidraad. De leerkracht formuleert op 1 A4 wat goed gaat en waar hij/zij aan wil werken om te verbeteren. Nieuwe leerkrachten gaan mee in deze cyclus. Tijdens de reguliere IPB (integraal personeelsbeleid) ligt eveneens de nadruk op de kwaliteit van De Vreedzame School lessen.

Op de directie **mededelingen** (Klasbord-Nieuwsberichten) vermeldt de directie altijd de start van een nieuw blok. Wij geven de ouders informatie over de doelen en activiteiten van het blok.

De staf plant 2 maal per schooljaar De Vreedzame School in tijdens een teambijeenkomst/parkeervaksessie om de **borgingsafspraken** door te lopen en een **retrospective** te doen met het team.

2 Maal per schooljaar meten wij de **sociale veiligheidsbeleving** van de kinderen (groep 6, 7 en 8). Zie hiervoor de Factsheet 'Sociale veiligheid.' Een geanonimiseerd groepsoverzicht met de uitslag van deze meting bespreken wij met de groep om gezamenlijk met de kinderen doelen te stellen om de veiligheidsbeleving te vergroten en acties te bedenken op het leerlingbord. Wij willen de kinderen hiermee mede-eigenaar maken in het creëren of behouden van een positief groepsklimaat.

De stuurgroep draagt zorg voor nieuwe input en deelt de **laatste ontwikkelingen** aan het team uit de nieuwsbrieven en de website tijdens bordsessies en parkeervaksessies.

Retrospective DVS februari 2022.

Bij de klassenconsultatie zien wij dat de lessen van DVS geborgd zijn en de schoolafspraken duidelijk zichtbaar zijn in de groepen.

Op De Klinker zijn wij heel tevreden met de rol van de leerlingmediatoren. Dit wordt ook door de leerlingen aangegeven bij de 'stem van de leerlingssessies. Het vergroot het veiligheidsgevoel van de kinderen op het schoolplein.

Het team is zeer tevreden met de duidelijke opbouw van de lessen. Ook nu de nieuwe versie van DVS is aangeschaft. De lessen zijn makkelijk toepasbaar en aan te passen aan de wensen van de groep. De leerkrachten kunnen terugvallen op de online lessen en de digitale agenda. We bemerken een vooruitgang in de sociale omgangsvormen van de kinderen. Er ontstaat bij de kinderen meer inlevingsvermogen en zij weten emoties meer te reguleren. De kinderen weten de stappen voor het oplossen van conflicten en weten waar hulp te vragen als die nodig is.

Een tip is om de Kletskaarten voor ouders voortaan door te sturen via Parro.